

Spoštovani poslušalci, spoštovane poslušalke, spoštovana žirija in vsi navzoči!

Ime mi je Noa Sabotnik, sem učenec 7.B razreda Slovenske gimnazije. Izbral sem naslednjo temo **Ali ti uspe, da kot učenka / učenec dvojezične izobraževalne ustanove na Koroškem posreduješ pomen večjezičnosti tudi svojemu krogu zunaj šole, in kakšno vlogo pri tem igra slovenščina.** Dolgo časa sem razmišljal o tem, kako bi lahko predstavil temo čim bolj zanimivo. Odločil sem se za to, da napišem govor v obliki pisma svojemu nemško govorečemu prijatelju Maxiju.

Torej:

Dragi Maxi, Lieber Maxi, moj dragi nemško govoreči prijatelj!

Pišem ti, da ti po tej poti pripovedujem o pomenu, ki ga ima večjezičnost zame. Oba obiskujeva ali sva obiskovala šoli, na katerih igra večjezičnost veliko vlogo. Ti si obiskoval Evropsko gimnazijo, kjer si v tem šolskem letu maturiral v angleškem razredu, jaz pa obiskujem Slovensko gimnazijo. Čeprav so jeziki pomemben del obeh šol, se mi zdi, da se večjezičnost na tvoji šoli bistveno razlikuje od večjezičnosti na moji šoli.

Ti si se na svoji šoli učil jezike zato, da jih boš lahko uporabljal v nadaljnjem življenju, tako v zasebnem kot tudi v poklicnem. Ko se pogovarjava, mi večkrat pripoveduješ o svoji šoli. Včasih ti pridejo na misel samo angleški pojmi, ker si vsak dan uporabljal angleščino. Pri meni je podobno. Tudi meni pridejo pri najinih pogovorih o šoli včasih na misel samo slovenski pojmi.

In vendar je na naši Slovenski gimnaziji vse malo drugače. V šoli se s slovenščino ne ukvarjam samo med poukom, ampak se po slovensko pogovarjam tudi s sošolci in sošolkami. Na naši šoli čutim posebno alpsko-jadransko ozračje, saj prihaja veliko dijakov in dijakinj iz Slovenije in Italije. V tej ustanovi se počutim dobro, ker poznam nekatere učitelje tudi osebno ali sem z njimi celo v sorodstvu. Ker se pogovarjam z njimi v slovenščini, svoji materinščini, mi to daje poseben občutek povezanosti. Moja večjezičnost pa se ne konča po šesti šolski uri, ampak se nadaljuje v mojem zasebnem življenju in okolju, vseeno ali se družim s sošolci ali obiskujem kulturne prireditve. Dvojezičnost me obdaja doma, ko se pogovarjam s starši ali s sorodniki.

Dvojezičnost zame pomeni tudi kulturno raznolikost. Vsak mesec obiščem mestno gledališče in si ogledam nemške predstave. Enkrat na leto, 8. decembra, pa si ogledam tudi slovensko predstavo v mestnem gledališču, torej mi nudi moja večjezičnost oziroma dvojezičnost na Koroškem dodatno ponudbo. Dvojezična kultura na Koroškem obstaja že dolgo in je tudi zelo močno

zastopana. Slovenščina je vidna in slišna na raznih koncertih in gledaliških predstavah. Na takih prireditvah, na katerih se slovenščina in nemščina kar prelivata druga v drugo, se vedno počutim na določen način varnega, kot bi bil doma. Vedno imam občutek, da sem na velikem družinskem srečanju, kjer srečam družino, znance, sorodnike in prijatelje. Vsi se med seboj poznamo in se skupaj smejimo. Ob koncu takih prireditev vedno slišim različna narečja, v katerih ljudje razpravljajo med seboj. Zato, da lahko uresničujejo take prireditve, je potrebno mnogo organizacij, ki delujejo na kulturnem, cerkvenem, športnem in političnem področju.

V tvoji okolici, dragi prijatelj, je to malo drugače. Vse se odvija v enem jeziku, razen ko poslušas glasbo ali si ogledaš film v angleškem jeziku. Z dvojezičnostjo pa prideš v stik, ko se srečuješ z mano in slišiš, kako se pogovarjam s svojo družino.

Vedno znova srečuješ večjezičnost, ko prisluhneš zboru, pri katerem pojejo tvoji starši kako slovensko pesem. Dvojezičnost pa si spoznal predvsem lani, v letu 2020. V letu, v katerem smo praznovali 100. obletnico plebiscita. Zgodovina Koroške naju združuje. Oba sva odraščala na istih tleh.

Oglejva si tudi najine prednike – čeprav so tudi oni živeli v istem času in na istih tleh, so doživeli zgodovino, in predvsem zadnjih 100 let, popolnoma drugače. Ne glede na zgodovino sva najboljša prijatelja in najini družini se zelo dobro razumeta. To se zrcali v jeziku, ki ga govoriva in v medsebojnem spoštovanju. Ob mnogih pogovorih vedno znova odkrivava razlike med nama in obenem večava razumevanje za življenje drugega.

Ob najinih srečanjih mi postane jasno, da je zame slovenščina več, veliko več kot samo jezik. Je del mene, del moje identitete. Slovenščina mi odpira vrata v druge kulture in mi omogoča stike z manjšinami. Vseeno je, ali se pogovarjam z ljudmi iz Slovenije ali s pripadniki slovenske manjšine v Italiji, vedno takoj stopim v stik z njimi in na gotov način bolje razumem njihovo kulturo.

Ob najinih skupnih potovanjih pa sva vedno znova ugotavljala, kako nama je večjezičnost odpirala okna in vrata v druge kulture. Kjerkoli sva bila, sva skupaj spoznavala druge dežele, druge okuse, predvsem pa druge ljudi in njihovo kulturo. Jeziki so nama vedno predstavljali mostove v drug svet. Slika pa postane popolna šele tedaj, ko večjezičnost zaživi v obrazu tujega človeka, ki sva ga spoznala. Pred seboj vidim Angleža, ki nama je dal v najem sobo v Toskani. Z njim sva se lahko pogovarjala v angleščini, v njegovi materinščini, čeprav to ni najina materinščina.

Iz najinih izkušenj mi postaja jasno: Večjezičnost lahko živi samo s prijateljstvi, z diskusijami, s srečanji, z odprtostjo za novo in z medsebojnim spoštovanjem.

Hvala, dragi Maxi, za prijateljstvo! Danke, für deine Freundschaft!

Spoštovani poslušalci, spoštovane poslušalke, spoštovana žirija, upam, da mi je uspelo posredovati pomen večjezičnosti.

Hvala za vašo pozornost.